
VERSLAG IROJ Vlaams-Brabant

Datum: 4/05/2017

Locatie: Ellipsgebouw, Brussel

Refertenummers:

Aanwezig: Olivier Vanhaelen, Gie Lambeir (Stuurgroep CJ), Katrien Willems (CAW Oost-Brabant), Ria Sanders (VCLB Halle), Carla Cobbaut (politie Pajottenland), Koen Vandenabeele (Radar vzw), Ann Van der Speeten (Yuneco), Sanneke Wilson (CGG Ahasverus), Sylvia Woestijn en Tia De Wannemaeker (VGPH), Remi Stegen (De Wissel), Else De Wachter (MPI Levenslust), Hans Hebbrecht (CLB GO VZT), Olivier Vanhaelen (ouderswerking Vlaams-Brabant), Marian Haspesslagh (ACT), Erwin Daenen en Willy Van Nieuwenhuysen (provincie VBR)

Verontschuldigd: Tom Herbots (voorzitter), Johan Ieven (pleegzorg VBR/ BRU), Johan Van der Auweraert (ITP/ ACT), Anne Degroof (CKG De Schommel), Bruno Claessens (OCJ/ SDJ), Geert Hellinx (Provinciale afdeling K&G), Sabine Lievens (parket HV), Kristof Desair (VK VBR), Dirk De Rijdt (Arktos), Sandra Passchyn, Marleen De Vriendt en Fanny Lissens (Ouderswerking Vlaams-Brabant), Shari Robijns (CAW Halle-Vilvoorde), Anne Roekens (CGG VBO), Eric Stijnen (CGG Ahasverus), Greet Bonner (MPI Sint-Fransiscus)

Voorzitter: Marian Haspesslagh (ter vervanging van Tom Herbots)

Verslaggever: Willy Van Nieuwenhuysen

1. GOEDKEURING EN OPVOLGING VORIG VERSLAG (23/03/2017)

Goedkeuring: Er wordt opgemerkt dat bij de bespreking van regioplan de suggestie werd gedaan om eventueel een vervolg te koppelen aan de vorming die vorig jaar werd gegeven door Sporen. Hier is nog geen beslissing over genomen.

Met die aanvulling wordt het verslag goedgekeurd.

Opvolging: Items ter opvolging komen terug in de verdere agenda.

2. MEDEDELINGEN/ VARIA

- **Mandaat IROJ in HR:** in het huishoudelijk reglement (HR) van het IROJ (punt 8 in ons HR) is opgenomen dat het mandaat van het IROJ start op 01/03/2014 en loopt tot 01/03/2017 en dat het mandaat daarna kan worden verlengd. Dit artikel in het HR klopt niet met de regelgeving in het decreet IJH. Het IROJ gaat gewoon door in deze samenstelling, los van een termijn. Er komt een nieuw Vlaams kader van HR, waarna we ons HR zullen aanpassen.

- **Terugblik op de dialoogdag van Oudersparticipatie Vlaanderen:** Goede opkomst met ca 100 deelnemers van ouders en hoofdzakelijk voorzieningen uit de sector BJB. Het was de opzet om een intersectorale uitwisseling te krijgen. Sommige sectoren hebben het erg druk. Werd de uitnodiging overal verspreid? De bedoeling was blijkbaar niet voor alle sectoren duidelijk.
- Olivier Vanhaelen kondigt aan dat er op 18 mei een **studiedag is over ‘Gelijk verdeeld ouderschap’** die georganiseerd wordt door een Franstalige organisatie. Op 7 en 8 juni wordt er in Vlaams-Brabant ook een gespecialiseerde tweedaagse training gegeven door Karen Woodall, een internationale experte in diagnostiek en remediëring van ouderverstoting. De opleiding zal door Huis van Hereniging gecoördineerd worden en gecertificeerd door de Europese overkoepelende organisatie. Het is een zeer intensieve gespecialiseerde training voor een zeer beperkt aantal personen (max. 30). Gevraagd wordt dat magistraten en hulpverleners die met deze problematiek geconfronteerd zijn en zich willen bijscholen door één van de beste experts ter wereld op dit vlak, contact te nemen met Huis van Hereniging, olivier@vanhaelen.be. Zie informatie in [bijlage](#).
- **Vertegenwoordigers BJB:** Jan Tibo neemt niet langer een vertegenwoordigingsfunctie op in het IROJ. Ook Geert Croes wil op termijn stoppen. Koen Vandenabeele en Remi Stegen zijn de effectieve IROJ-leden. Het platform BJB zal nieuwe plaatsvervangers aanduiden en tegelijkertijd de koepelverenigingen op de hoogte brengen.

3. REGIONAAL INFOMOMENT VERTROUWENSPERSOON

3.1 TOELICHTING DOOR DEPARTEMENT WVG

Zie nota (bijlage bij uitnodiging) en ppt in [bijlage](#).

De Afdeling Beleidsontwikkeling wil het recht op een vertrouwenspersoon/steunfiguur in de kijker stellen. Er komt een campagne met een toegankelijke website. Er wordt gedacht om een pool van vertrouwenspersonen op te zetten en er komt hierover een infomoment i.s.m. de IROJ.

3.2 BESPREKING

- Bespreking op IROJ Brussel:
 - Het voorstel werd positief onthaald. Voorstel om een infomoment te organiseren in Brussel en één in Leuven in het najaar van 2017. Hulpverleners uit VBR kunnen kiezen uit beide.
 - Vraag om niet enkel te informeren, maar ook good practices aan het woord te laten, valkuilen en tips om daarmee om te gaan te benoemen, handvaten aan te reiken over hoe omgaan met vertrouwenspersoon, vragen over vertrouwenspersoon voor ouders te beantwoorden.
 - Pleidooi om ouders sterker te betrekken en een gelijkaardig infomoment voor ouders te organiseren.
- Bespreking op IROJ Vlaams-Brabant
 - Het thema vertrouwenspersoon/steunfiguur kwam onlangs al op een debatlunch.
 - De mogelijkheid om een vertrouwenspersoon/steunfiguur in te schakelen is nog te weinig bekend. Dit loopt ook niet altijd zeer vlot. Er is veel te weinig praktijk en het

wordt maar beperkt toegepast. De formaliteiten worden de facto niet gecontroleerd, tenzij bij een belangenconflict,

- o Welke zijn de verwachtingen t.a.v. de vertrouwenspersoon ? Wat kan en wat zeker niet? Zie website mijnvertrouwenspersoon.be
- o Voorwaarden : 1/ uitdrukkelijk aangeduid worden door de cliënt, 2/ attest 'goed gedrag en zeden', 3/ niet betrokken in de hulverlening, 4/ meerderjarig zijn.
- o IROJ Vlaams-Brabant gaat akkoord met het voorstel van IROJ Brussel.

3.3 CONCRETE AFSPRAKEN

- Jole organiseert twee infomomenten voor de regio's VBR en BRU in het najaar van 2017, één in Brussel en één in Leuven. Hulpverleners uit beide regio's tekenen in op het infomoment naar keuze.
- Vraag aan Jole om, rekening houdend met de elementen uit de bespreking op IROJ VBR en IROJ BRU, een concreet programma uit te werken. Dit komt terug op het IROJ van juni.
- IROJ-leden die good practices of interessante contactpersonen kennen i.v.m. het thema vertrouwenspersoon geven dit door aan jole.louwagie@wvg.vlaanderen.be.

4. CONCRETISERING EN STAND VAN ZAKEN ACTIES REGIOPLAN

Zie regioplan zoals ingediend bij ACO op 21/4 in bijlage bij de uitnodiging. Het regioplan werd goedgekeurd op het ACO (toets of acties passen in het kader van regioplan).

4.1 STAND VAN ZAKEN AFSTEMMING TYPEMODULES BEGELEIDING

- De invulling van het sjabloon: na het verstrijken van de deadline voor invulling van het sjabloon heeft Marian een herinnering doorgemailed naar alle voorzieningen en naar de betrokken sectorvertegenwoordigers in het IROJ om op hun beurt hun sector aan te moedigen. Voorzieningen BJB en K&G vulden allemaal in. VAPH: de meeste voorzieningen vulden in, enkele hiaten. CAW Brussel vulde in, de CAW's in Vlaams-Brabant vroegen uitstel omwille van voorafgaande interne discussie. De CLB vullen het sjabloon niet in, gezien de CLB- koepels het standpunt innamen dat het begeleidingsaanbod van de CLB behoort tot onderwijs.
- De voorbereiding had plaats op 28 april II. Alle sectoren worden uitgenodigd, ook de CAW, CLB en de cliëntvertegenwoordigers. Op vraag van het IROJ werd de vraag naar het werkingsgebied toegevoegd.
- Koen VdA maakte duidelijk dat in deze denkoefening het specifieke van elke voorziening niet aanbod komt. De 'afstemming' van het IROJ moet ruimer zijn dan de modules alleen. Het gaat dan ook over de continuïteit tussen voorziening en overlappingen met andere provincies (IROJ). De Werkgroep contextbegeleiding Brussel-Halle-Vilvoorde wil hierrond werken.
- Op 16 mei (13:30–16:30 u.) gaat de bijeenkomst 'afstemming typemodules begeleiding' door in het VAC te Leuven. De uitnodiging werd ondertussen doorgemailed.
Programma:
 - o toelichting proces afstemming typemodules begeleiding door Mathieu Voets;

- toelichting visie administraties op de oefening en eerste interpretatie input van de voorzieningen door Tim Stroobants;
- sectoraal debat over profilering typemodules begeleiding;
- plenaire terugkoppeling en intersectoraal debat, gemodereerd door Tom Herbots.

4.2 CONTINUÏTEIT IN HULPVERLENING BIJ OVERGANG NAAR VOLWASSENHEID

- IROJ Vlaams-Brabant en IROJ Brussel namen dit op in hun regioplanning, met de intentie op hierrond mogelijk gezamenlijk aan de slag te gaan.
- Een eerste stap is intersectorale afstemming over de opdracht van de CAW's. De CAW's en ACT gaan hiervoor samenzitten. Daarna spreken we concreet verder af op IROJ.
- Het CAW start een preventief project dat loopt van maart tot eind december 2017. Het project wil een 8-tal jongeren in Leuven en 13 in Halle-Vilvoorde volgen om hun individuele trajecten in beeld te brengen. De doelgroep zijn jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar die alleen willen gaan wonen, na een breuk met de jeugdhulp. Het JAC wil een zo divers mogelijke groep samenstellen en zoekt samenwerking met alle voorzieningen die hierrond actief zijn. Eind 2017 komt er een rapport.

4.3 TOELICHTING OVER CLIËNTOVERLEG EN BEMIDDELING

- Sinds het IROJ van 23/03/2017 ontving het Loket Jeugdhulp Vlaams-Brabant nog geen vragen om een toelichting te komen geven. Suggesties : op overlegplatform, teamvergaderingen van voorzieningen, enz. Er zijn folders en info beschikbaar.
- De vertegenwoordiging van het overleg cliëntvertegenwoordigers maakt al een afspraak voor hun vergadering op 13/06/2017 in VAC te Leuven.

4.4 INSCHAKELING DESKUNDIGEN IN HET CLIËNTOVERLEG

- Willy VN doet een oproep naar potentiële deskundigen uit verschillende sectoren die een cliëntoverleg willen ondersteunen.
- Er wordt voor Vlaams-Brabant en het Brussels Stedelijk gewest een pool gevormd van deskundigen die uitgenodigd kunnen worden binnen een Cliëntoverleg.

Modaliteiten:

- Aanmelder formuleert vraag naar externe deskundigen in overleg met cliëntstelsel.
- Loket stelt keuze externe deskundigen scherp in overleg met aanmelder en wijst toe.
- Externe deskundigen = deskundige uit een 'nog-niet-betrokken sector'.
- Maximaal twee externe deskundigen per cliëntoverleg.
- Externe deskundigen zijn niet verantwoordelijk voor de opvolging en evaluatie werkplan.
- Van externe deskundigen wordt niet verwacht dat ze zich engageren voor een werkplan.
- Voorziening ontvangt per cliëntoverleg een vergoeding van 100 € voor deelname externe deskundige.

De oproep

- Er is de vraag aan de IROJ-vertegenwoordigers om samen met hun voorzieningen te zoeken naar twee deskundigen per sector die kunnen aansluiten bij cliëntoverleg. (bv. minimaal 6 uur per maand = twee cliëntoverlegmomenten).
- Ook op zoek gaan naar deskundigen volwassen VAPH en K&J psych.
- Organisatie van regionaal infomoment voor externe deskundigen en voorzitters (kennismaking, toelichting cliëntoverleg, rolverduidelijking deskundigen).

Wat is een 'bijkomende' deskundigheid ?

Vanuit hun specifieke expertise kunnen ze noodzakelijke informatie aanreiken waarmee betrokkenen kunnen toewerken naar een realistisch en haalbaar werkplan.

Vanuit hun ervaring exploreren ze ook mee de casus. Ze doen dit onbevooroordeeld en onbevangen en ondersteunen zo het cliëntsysteem, de betrokken hulpverleners en de voorzitter. Het inzetten van externe deskundigen maximaliseert de kans op een gepaste en breed ondersteunde hulpverlening. Het uitnodigen van externe deskundigen is echter nooit een doel op zich.

De finaliteit van cliëntoverleg blijft ongewijzigd: "in complexe situaties de ondersteuning en hulpverlening aan een gezin op elkaar afstemmen en de continuïteit ervan te bewaken, rekening houdend met de hulpvraag of -behoefte van de cliënt, met als tastbaar resultaat, een concreet werkplan."

Welke 'bijkomende' deskundigheid zoeken we ?

We denken o.a. aan:

- een goed helikopterzicht hebben van wat het aanbod is in de sector,
- een goed zicht op de mogelijkheden binnen zijn sector
- goed op de hoogte zijn van een specifieke problematiek, bv autisme, gedragsstoornissen, opvoeding, ...
- de procedures kennen in zijn sector ? OCJ, OOC, OSB, DOP, ...

4.5 DENKDAG OMGAAN MET COMPLEXE ECHTSCHEIDINGSSITUATIES

De werkgroep complexe echtscheidingssituaties plant een denkdag eind januari/begin februari 2018 en wil daarbij focussen op 1/ (v)echtscheidingssituaties vermijden en 2/ wat als het toch misloopt ? Er wordt gedacht vanuit het perspectief van de ouders en kinderen. Hiervoor wil men alle praktijkwerkers, familie-rechters en beleidsmakers uitnodigen. Er zal gewerkt worden met dialoogtafels en verschillende infostandjes.

Er wordt waarschijnlijk een bijdrage van 10 € gevraagd om de kosten te dekken.

4.6 OUDERPARTICIPATIE IN DE JEUGDHULP STIMULEREN

Dit agendapunt wordt uitgesteld naar het volgende IROJ.

4.7 DENKTANK PARTICIPATIE EN RECHTEN VAN JONGEREN

Doel is de participatie van minderjarigen te stimuleren (Actieplan 3.3). De huidige leden zijn collega's van VGPH, Cachet, Arktos, BJB, JAC, CLB en het departement WVG. Er is al een doodle verspreid om een eerste datum vast te stellen.

4.8 BRAINSTORM EN AFSPRAKEN OVER ACTIES VERBETEREN CONTINUÏTEIT

In de voorbije IROJ vergaderingen werden al verschillende situaties aangekaart die te maken hebben met een tekort aan toegang tot de jeugdhulp en gebrek aan continuïteit. Enkele signalen:

IROJ 23/03/2017: Onderwijs en welzijn

- Situering door Ria Sanders (CLB): Ria meldt dat scholen jongeren moeten opvangen met zware problematieken, waarvoor zij geen oplossing vinden in de jeugdhulp. Er zijn scholen die tot 62% jongeren tellen die niet in staat zijn om school te lopen, omwille van te complexe problematieken en te lange wachtlijsten. Vraag om de problematiek en overbrugging van wachttijden aan te kaarten.
- Getuigenis van een zorgleerkracht van Don Bosco Groenveld te Heverlee (Beroepsschool, bijz. onderwijs). De school probeert een zorgbeleid uit te rollen met 3 leerlingbegeleiders in de school en doet daarbij ook vaak een beroep op dagbesteding, time-out-projecten en NAFT. Zij ondervinden dat er hoge muren zijn tussen onderwijs en welzijn, maar ook tussen de sectoren binnen welzijn. De school vraagt dat er een echte samenwerking komt tussen de administraties onderwijs, welzijn en justitie.

Vraag: hoe kan er beter worden samengewerkt tussen welzijn en onderwijs? De hulp is veel te sectoraal georganiseerd en er is te weinig samenwerking met andere sectoren. In Vlaams-Brabant zijn er samen maar 94 trajecten terwijl de nood veel hoger is. Er wordt veel te weinig preventief gewerkt. Alle sectoren voelen zich vaak machteloos. De jeugdhulp draait vierkant door te weinig capaciteit. De CLB zijn cruciale partners tussen welzijn en onderwijs.

IROJ 2/02/2017: Crisismeldpunten

- PPO Diest-Aarschot signaleerde dat het crisismeldpunt Vlaams-Brabant volledig dichtslibt. De crisismeldpunten hebben wachtlijsten. Als antwoord worden meestal de meldpunten uitgebreid/versterkt, maar de oorzaak ervan ligt vermoedelijk bij gebrek aan doorstroming in de normale werking van de jeugdhulp.
- Greet B. geeft aan dat dit een probleem is van de maatschappij die problemen creëert en niet in slaagt om voldoende jeugdhulp te organiseren.

IROJ 15/12/2017: Netwerk crisisjeugdhulp overbevraagd

- De tekorten in het jeugdhulpaanbod komen terecht in de crisisjeugdhulpverlening. Niet het feit van de stijging maar het waarom ervan is, is problematisch. Enerzijds zouden de reguliere werkingen versterkt moeten worden. Er zijn wachtlijsten en hulp is onmogelijk door geen capaciteit. De crisis hulp zal ook prioriteiten moeten stellen om de toestroom aan te kunnen. Bovendien worden de problematieken steeds zwaarder. De hulpverlening moet meer flexibel worden.

- Het overlegplatform BJB deed via het IROJ een bevraging naar de aanwezigheid van wachtlijsten RTJ en niet-RTJ voor BJB.
Reacties waren:
 - De wachtlijsten voor contextbegeleiding RTJ in BJB liepen begin 2016 op tot gemiddeld 1 jaar, terwijl er in de Niet-Rechtstreeks Jeugdhulp geen lange wachtlijsten waren.
 - De JAC geven aan dat het heel moeilijk is om contextbegeleiding in te schakelen: wachttijden van minstens een half jaar. CAW's willen graag een zicht krijgen op hoe lang de wachttijd is bij een aanmelding. Dit is meestal niet duidelijk.
 - OSD stelt dat er geen eenvormig beeld is, wel lange wachttijden voor residentiële opname. Er zijn vaak dubbele aanmeldingen.
 - De CGG ondervinden lange wachttijden voor de ITP. Men vermoedt dat cliënten nog vaak op meerdere wachtlijsten staan. Eén intersectorale wachtlijst RTJ zou wenselijk zijn.
 - Cliëntvertegenwoordigers stellen dat het niet voldoende is om wachtenden op een wachtlijst te plaatsen. Een volgorde van die plaats zegt niets over de vermoedelijke duur van de wachttijd. Ondertussen moet gekeken worden welke alternatieven kunnen aangeboden worden als die wachtlijsten te lang worden.
 - In VAPH wordt vaak een prioriteit gegeven aan hulpvragers die nog niets aan hulp hebben. De ITP zou een dubbele indicatie kunnen geven voor alternatieve hulp, in afwachting van ...
 - CLB's geven aan dat scholen geen plek vinden voor leerlingen met serieuze problematieken.
 - Misschien zijn de talrijke combinatiemogelijkheden mee de oorzaak van de lange wachtlijsten ?
 - Problemen worden complexer en moeten intersectoraal worden aangepakt.
 - Er is veel oneigenlijk gebruik omwille van wachttijden. Men zoekt immers naar oplossingen.

Erwin D. zegt dat de provincie al jaren signaleert dat er in Vlaams-Brabant een tekort is aan aanbod in de jeugdhulp. De cijfers worden afgezet t.o.v. het aanbod in andere provincies en het Vlaamse gemiddelde. IROJ kan een signaal blijven geven.

BESLUIT:

- De vergadering beslist om een adhoc-werkgroep continuïteit op te richten die de situatie in Vlaams-Brabant wil verkennen en dit als actie op te nemen in het actieplan 2017-2019. Twee invalshoeken: beleidsaanbevelingen en afspraken in de regio.
- Marian H. zal trekker zijn van de adhoc-werkgroep. Marian zal een doodle opmaken voor een eerste bijeenkomst in september/ oktober.
- Volgende IROJ-leden engageren zich voor de werkgroep: Tom Herbots, Koen Vandenabeele (BJB), Katrien Willems (spreekt af met Shari Robijns) (CAW), Ria Sanders of Hans Hebbrechts (spreken onderling af) (CLB), Erwin Daenen en Willy Vannieuwenhuysen (provincie), Sanneke Wilson (CGG/ kinderpsychiatrie), Gie Lambeir (netwerk CJ), Carla Cobbaut (politie).
- Het IROJ vraagt dat VK/ OSD en jeugdhulpregie (ITP) ook zullen deelnemen. Marian zal de vraag doorgeven.
- De werkgroep kan steeds worden uitgebreid. Geïnteresseerden geven een seintje aan Marian. Het moeten geen IROJ-leden zijn, ook andere mensen uit de sectoren/ voorzieningen zijn uiteraard welkom. We bewaken wel dat de werkgroep niet te groot wordt.

5. AGENDA VOLGEND IROJ (VAC LEUVEN 22/06/2017)

- De overgang naar volwassenheid (Katrien W, Shari R en Marian H)
- Debat over weekendopvang (Johan VDA)
- Brief ivm Franstaligheid in de Rand (Shari R en Kristof D)
- Opvolging art 75/1 (cliëntvertegenwoordigers)
- Ketenaanpak (Jessy Clynen)
- Vraag besteding middelen IROJ/ vormingen SOS (Bruno C)

Afsprakenrooster

Afspraak	Wie	Tegen	Status	Opmerking
Voorstel voor infomoment Vertrouwenspersonen in najaar	Jole	IROJ juni		
Inschrijving 16 mei 2017	Alle sectoren, voorzieningen	16/05/2017		
Toelichting clientoverleg en bemiddeling	Alle sectoren, voorzieningen	permanent		
Bekendmaking deskundigen CO	Vertegenwoordigers in IROJ	asap		Brief oproep
Opzet denkdag 'complexe echtscheidingssituaties'	werkgroep complexe echtscheidingssituaties			
Doodle ad hoc werkgroep continuïteit	Marian	asap		
Vorbereiding afstemming jongvolwassenen	Katrien, Shari en Marian	IROJ juni		